

PARAULES DE VIDA

MISSIONERS MÀRTIRS DE LA NOSTRA DIÒCESI (i III)

Sant Francesc Gil de Federich

Concloem avui la presentació dels sants missioners de la nostra diòcesi recordant la figura de sant Francesc Gil de Federich. Nascut a Tortosa en 1702, va ser batejat en la catedral el mateix dia del seu naixement. Segons el testimoniatge del seu germà, ja des de xiquet donava mostres d'una vivència profunda de la fe en l'oració i en la pràctica dels sagraments. És ací a Tortosa on coneix als dominics i on sent la crida del Senyor a seguir-lo en la vida religiosa.

En 1718 ingressa en el convent dominic de Santa Caterina de Barcelona. Allí fa el noviciat i un any després la professió religiosa. Estudia teologia en el col·legi de Sant Domènec d'Oriola. Rebuda l'ordenació sacerdotal en 1727, és nomenat mestre d'estudiants de l'Estudi General que l'orde tenia a Barcelona. Aquest càrrec fa pensar que el desig dels seus superiors era destinar-lo a l'ensenyament. Durant aquest període ingressa en l'Acadèmia Literària de Bones Lletres de Barcelona, el que confirma el prestigi intel·lectual del qual gaudia. No obstant això, ell sentia un impuls missioner que va anar fent-se cada dia més fort, el que el va portar a donar el seu nom als superiors de l'orde per a les missions de l'Extrem Orient.

En 1730 arriba a Filipines, on l'orde dominicà estava sòlidament establert, i poc després és nomenat secretari del prior provincial. No era això el que ell volia, així que es va oferir per a les missions del Vietnam. Durant els primers

anys de la seua estada va poder anunciar l'Evangeli amb certa llibertat. En 1737 és capturat juntament amb altres cristians. Va aconseguir que aquests foren alliberats, però ell va romanre a la presó els vuit anys que li quedaven de vida.

Durant aquest temps es van succeir èpoques en les quals amb certa llibertat podia dedicar-se

al treball missioner rebent visites en la presó i fins i tot gaudint de permisos per a eixir a exercir el seu ministeri, amb altres més dures en les que va ser sotmès a interrogatoris humiliants i tortures físiques i psicològiques. El seu treball des de la presó va donar molts fruits de vida cristiana. Havia aconseguit convertir la presó en una missió: allí reconciliava els pecadors amb Déu, batejava i administrava els sagraments.

A més dels sofriments físics, els seus cellers posaven a prova la seua fe posant-li davant d'ell creus perquè les profanés o imatges cristianes perquè les destrossés. En tot moment es va negar a fer-ho i quan un d'ells va voler destruir-les, les va protegir amb el seu cos perquè preferia patir ell, que suportar la profanació i la burla de les imatges. D'eixa manera testimoniava que volia viure ell el que predicava: «Nosaltres (deia en una carta) exhortem als infidels perquè es convertisquen, i una vegada convertits, patisquen tots els turments per a mantenir la fe. Si veuen que refusen morir per la fe els fidels s'entebeiran». Va ser decapitat el 22 de gener de 1745. En una carta escrita el dia anterior afirmava: «Demà, festa de Sant Vicent, és el dia destinat per a la meua degollació per la fe catòlica i per la qual moro de bona gana.»

Que el testimoniatge dels nostres missioners màrtirs ens ajudi a valorar més la nostra fe.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

UN MAR D'EMOCIONS

La confiança, la fe en l'altre (i II)

Quan tot està en crisi, la confiança és l'únic motor de transformació. Si la confiança entra també en crisi, no hi haurà forma humana de superar-la. La confiança té un aire quixotesc, un fonament que transcendeix la raó; es basteix sobre una intuïció del cor i sobre el convenciment de què no tot està perdut. Ens ho hem de dir una i altra vegada, fins i tot quan no tinguem

raons objectives per seguir-nos-ho dient. Solament qui s'ho creu, es posa en camí.

Hi ha la confiança ingènua, pueril, que aposta per tot i per tothom, que es deixa ensarronar per les belles paraules, però hi ha la confiança que ha madurat a cops, que no s'entrega immediatament a qualsevol postor, que cerca arguments i raons. La confiança que ha assolit la maduresa

espiritual sempre està amenaçada per una nova traïció, tampoc no té certesa absoluta de les seves apostes. Confiar és creure i creure és esperar. Quan la confiança s'esgota, la vida esdevé un àrid infern, un escenari presidit per la vigilància i per la por.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

PALABRAS DE VIDA

MISIONEROS MÁRTIRES
DE NUESTRA DIÓCESIS (y III)

San Francesc Gil de Federich

Concluimos hoy la presentación de los santos misioneros de nuestra diócesis recordando la figura de san Francesc Gil de Federich. Nacido en Tortosa en 1702, fue bautizado en la catedral el mismo día de su nacimiento. Según el testimonio de su hermano, ya desde niño daba muestras de una vivencia profunda de la fe en la oración y en la práctica de los sacramentos. Es aquí en Tortosa donde conoce a los dominicos y donde siente la llamada del Señor a seguirle en la vida religiosa.

En 1718 ingresa en el convento dominico de Santa Catalina de Barcelona. Allí hace el noviciado y un año después la profesión religiosa. Estudia teología en el colegio de Santo Domingo de Orihuela. Recibida la ordenación sacerdotal en 1727, es nombrado maestro de estudiantes del Estudio General que la orden tenía en Barcelona. Este cargo hace pensar que el deseo de sus superiores era destinarlo a la enseñanza. Durante este periodo ingresa en la Academia Literaria de Buenas Letras de Barcelona, lo que confirma el prestigio intelectual del que gozaba. Sin embargo, él sentía un impulso misionero que fue haciéndose cada día más fuerte, lo que le llevó a dar su nombre a los superiores de la orden para las misiones del Extremo Oriente.

En 1730 llega a Filipinas, donde la orden dominicana estaba sólidamente establecida, y poco después es nombrado secretario del prior provincial. No era esto lo que él quería, así que se ofreció para las misiones del Vietnam. Durante los primeros años de su estancia pudo anunciar el Evangelio con cierta libertad. En 1737 es apresado junto con otros cristianos. Consiguió que estos fueran liberados, pero él permaneció en prisión los ocho años que le quedaban de vida.

Durante este tiempo se sucedieron épocas en las que con cierta libertad podía dedicarse al trabajo misionero recibiendo visitas en la cárcel e incluso disfrutando de permisos para salir a ejercer su ministerio, con otras más duras en las que fue sometido a interrogatorios humillantes y torturas físicas y psicológicas. Su trabajo desde la prisión dio muchos frutos de vida cristiana. Había logrado convertir la cárcel en una misión: allí reconciliaba a los pecadores con Dios, bautizaba y administraba los sacramentos.

Además de los sufrimientos físicos, sus carceleros ponían a prueba su fe poniéndole ante él cruces para que las profanara o imágenes cristianas para que las destruyera. En todo momento se negó a hacerlo y cuando uno de ellos quiso destruirlas, las protegió con su cuerpo porque prefería sufrir él, que soportar la profanación y la burla de las imágenes. De esta manera testimoniaba que quería vivir él lo que predicaba: «Nosotros (decía en una carta) exhortamos a los infieles para que se conviertan, y una vez convertidos, padezcan todos los tormentos para mantener la fe. Si ven que rehusamos morir por la fe los fieles se entibiarán». Fue decapitado el 22 de enero de 1745. En una carta escrita el día anterior afirmaba: «Mañana, fiesta de San Vicente, es el día destinado para mi degollación por la fe católica y por la cual muerdo de buena gana.»

Que el testimonio de nuestros misioneros mártires nos ayude a valorar más nuestra fe.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Pregària missionera dels arxiprestats de Ribera d'Ebre-Priorat i Terra Alta

El 6 d'octubre, a l'església parroquial de Sant Joan Baptista d'Ascó, tingué lloc la pregària missionera dels dos arxiprestats de la zona nord del bisbat. Ascó té el privilegi de tindre un fill

del poble elevat a la glòria dels altars: sant Pere Sans i Jordà, bisbe i màrtir, missioner a les Filipines i a la Xina.

Començà la celebració amb l'exposició del Santíssim, seguida de la pregària de vespres on es parlà sobre la vida del sant missioner, una estona de pregària personal i la benedicció del Santíssim. Després tingué lloc la celebració de l'Eucaristia. Finalitzada la Missa es rifà una imatge de sant Pere Màrtir Sans i Jordà i es convidà a tots els assistents a un refrigeri.

Fou una tarda de pregària pels misioners i de viure la fe tots junts en aquest mes d'octubre misioner extraordinari.

Mn. Rubén Garcia Molina

Un día de romería a la Mare de Déu de la Font de la Salut

Domingo 6 de octubre de 2019. Sencillamente hemos cumplido un compromiso secular con nuestros antepasados, que junto a otros pueblos del *Baix Maestrat* durante el mes de octubre honran y veneran a la *Mare de Déu de la Font de la Salut*. Y nosotros lo cumplimos con amor jubiloso cada primer domingo de octubre.

Allí hemos puesto bajo su protección todas las alegrías y tristezas de nuestros paisanos. Honrando a la Virgen con el rezo del santo Rosario por la explanada del ermitorio, adorando a Dios en la santa Misa, degustando les *coquetes rosarieres*, comiendo la *olleta benicarlanda* y las familias hemos disfrutado de este día campestre al sentirnos herederos de quienes nos precedieron. Un modo de sentirse agradecidos.

Los músicos han ayudado a que la oración del pueblo se posara jubilosa a los pies de la Madre, *salus infirmorum*. Y los niños han satisfecho su

deseo de tocar la campana del ermitorio desde el coro.

Agradecemos el coraje de la Cofradía del Rosario, que van escribiendo páginas vivas en el Libro de la Vida de Benicarló.

Manuel Ferrer

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

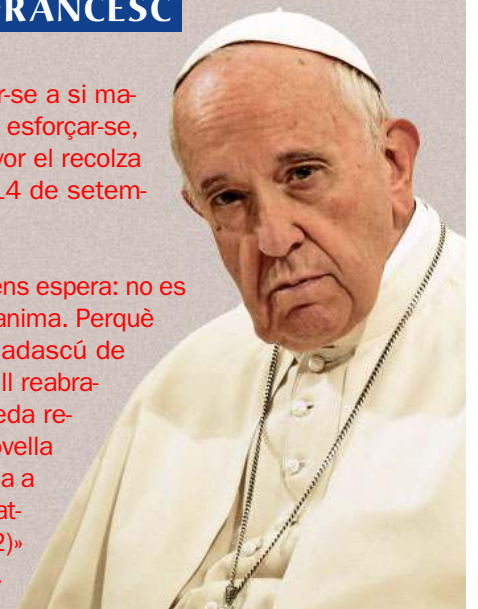
@Pontifex: «Com arribar a ser un bon cristià? La resposta és senzilla: cal fer, cadascú a la seva manera, allò que Jesús demana a les Benaurances» (9 de setembre).

@Pontifex: «L'esperança del món és Crist: el seu Evangeli és el ferment més potent de fraternitat, llibertat, justícia i pau per a tots els pobles» (11 de setembre).

@Pontifex: «El deixeble de Jesús, si vol créixer en la seva amistat, no s'ha

de queixar o mirar-se a si mateix. Ha d'actuar i esforçar-se, segur que el Senyor el recolza i l'acompanya» (14 de setembre).

@Pontifex: «Déu ens espera: no es cansa, no es desanima. Perquè som nosaltres, cadascú de nosaltres aquell fill rebrat, aquella moneda retrobada, aquella ovella acariciada i tornada a posar sobre l'espatlla (cf. Lc 15,1-32)» (15 de setembre).

L'estel de sant Francesc Gil de Federich

El mes d'octubre, declarat pel papa Francesc «Mes Missioner Extraordinari», a la nostra diòcesi va haver-hi diferents celebracions. El dia 1, festa de Santa Teresa del Nen Jesús, una Eucaristia presidida pel Sr. Bisbe al monestir de les Carmelites de Jesús. El 4, festa de sant Francesc d'Assís, Eucaristia a la Catedral de Tortosa, ciutat on va néixer sant Francesc Gil de Federich. El 5 se celebrà l'Eucaristia a la Jana, poble natal del beat Jacint Orfanell. I el 6 a Ascó, on va néixer sant Pere Màrtir Sans.

L'Eucaristia en honor de sant Francesc Gil de Federich, celebrada a la capella de la Mare de Déu de la Cinta, fou presidida per l'Il·lm. Vicari general i concelebrada per set sacerdots. Hi era present l'Associació Sant Francesc Gil de Federich i representants dels arxiprestats del Baix Ebre, Montsià i Delta Litoral.

En la monició d'entrada es va remarcar la biografia del nostre màrtir. Naix en 1702 a Tortosa i als 15 anys ingressà al convent dels Dominics, primer a la seua ciutat i després a Barcelona, on va fer la professió al juliol de 1727. Va ser ordenat a Tremp. Reiteradament va demanar permís per anar a missions. L'any 1730 va marxar a Manila. Després passà a Tonkín, l'actual Vietnam, on va con-

vertir moltes persones. Tant en un lloc com en l'altre va aprendre la llengua dels nadius. Fou perseguit i l'any 1737 és detingut. Vuit anys a la presó d'Hanoi, on va patint maltractaments i malalties, però continuà portant la Paraula de Déu entre els presoners. Va batejar-ne 122. Finalment, el 22 de gener de 1745 fou decapitat. El beatificà el papa Pius X i el va canonitzar sant Joan Pau II el 19 de juny de 1988.

Durant el «Mes Missioner Extraordinari» hem recordat els nostres màrtirs. Gil de Federich és un testimoni de les millors predicacions. Tant de bo la nostra vivència arribi a ser un testimoniatge. Comemorem 100 anys de la promulgació de la Carta Apostòlica *Maximum Illud* del papa Benet XV. Anunciem Crist, però anunciem-lo testimoniant-lo, tot enriquint-nos amb els valors que ens ensenya sant Francesc Gil de Federich, fent el nostre camí missioner.

Que l'Església, en la seva identitat missionera, ens ajude a anunciar l'Evangelí. «*Evangelitzar és la gràcia i la vocació pròpia de l'Església, la seva identitat més profunda. L'Església existeix per a evangelitzar*» (Exhortació *Evangelii Nuntiandi*, papa sant Pau VI).

Delegació Diocesana de Missions

Seguint l'estel de Jacint Orfanell

Diu en que «*la Jana, la Capitana*», i, segons l'explicació que donen és perquè va ser el primer poble en anar de romeria al Reial Santuari de la Font de la Salut, parlem del segle XVI. En eixe ambient de devoció mariana va nàixer el nostre Pere, futur missioner al Japó i màrtir Jacint Orfanell.

En el marc de la celebració del Mes Missioner Extraordinari vam voler seguir l'estel que ens va marcar el beat i també la Mare de Déu en el seguiment del seu Fill.

Per això, el passat dissabte dia 5 d'octubre ens vam aplegar al Reial Santuari de la Verge de la Font de la Salut de Traiguera on, després d'una

breu i motivadora pregària, vam partir per seguir el camí que tantes vegades va fer el nostre beat tot anant a la Jana.

Després de dinar, dues activitats: una gimcana per als menuts i una reflexió missionera per als majors. Totes dues per aprofundir en la figura del beat Jacint Orfanell, màrtir a Nagasaki.

La celebració eucarística va tancar la jornada de reflexió missionera. On el testimoni del beat Jacint ens encoratja a ser nosaltres també missioners, cadascú segons el que el Senyor ens hagi donat.

Eduard i Pura

AGENDA

- ▶ **Divendres 22**, Sant Carles de la Ràpita, parròquia Sant Josep Obrer, a les 20.30 h, pregària pels 50 anys de constitució de la parròquia.
- ▶ **Dissabte 23**, Tortosa, seu de Càritas Diocesana, a les 10 h, Consell Diocesà de Càritas. / Santa Bàrbara, a les 20 h, confirmacions.
- ▶ **Diumenge 24**, Sant Carles de la Ràpita, parròquia Sant Josep Obrer, a les 11 h, Missa pels 50 anys de constitució de la parròquia.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

- 18. ■ Dilluns** (lit. hores: 1a setm.) [1M 1,11-16.43-45.57-60.65-67 / SI 118 / Lc 18,35-43]. Dedicació de les basíliques de sant Pere i sant Pau, apòstols, a Roma; sant Romà, mr.; sant Aureli, mr.; santa Rosa Filipina, primera missionera del Sagrat Cor.
- 19. ■ Dimarts** [2M 6,18-31 / SI 3 / Lc 19,1-10]. Sant Crispí, bisbe d'Ècija; sant Faust o Fost, diaca i mr.; sant Abdies, profeta (s. V aC); santa Matilde, verge monja cistercenca.
- 20. ■ Dimecres** [2M 7,1.20-31 / SI 16 / Lc 19,11-28]. *Sant Feliu de Llobregat*: ■ Beates Isabel Ferrer i Sabrià

i companyes, verges i màrtirs. Sants Octavi i Adventor, soldats mrs.; sant Benigne, bisbe i mr. (s. II); santa Silva, vg. i mr.

21. □ Dijous [1M 2,15-29 / SI 49 / Lc 19,41-44]. Presentació de santa Maria, verge, al temple; sant Gelasi I, papa (africà, 492-496); sants Honori, Eutiqui i Esteve, mrs.

22. ■ Divendres [1M 4,36-37.52-59 / SI: 1Cr 29,10-12 / Lc 19,45-48]. Santa Cecília (o Cília), vg. i mr. romana (s. III), patrona de la música (cantaires, músics i instrumentalistes); sants Filemó i Àpia, esposos, deixebles de Pau.

23. ■ Dissabte [1M 6,1-13 / SI 9 / Lc 20,27-40]. Sant Climent I, papa (romà, 88-97) i mr.; sant Columbà (†615), abat a França i Itàlia, d'origen irlandès; santa Lucrècia, vg. i mr.; beat Miquel-Agustí Pro, prevere jesuïta i mr.

24. □ Diumenge vinent, Nostre Senyor Jesucrist, Rei de tot el Món (lit. hores: 2a setm.) [2S 5,1-33 / SI 121 / Col 1,12-20 / Lc 23,35-43]. Sant Andreu Dung-Lac, prev., i companys mrs. a Tonquín (Vietnam, s. XVIII-XIX); sant Crisògon, mr. (S. III); santa Fermina, vg. i mr.

Diuenge XXXIII de durant l'any (C)

COMENTARI

Preocupar-nos per la fi del món?

Adesiara van sorgint sovint persones que ens anuncien la imminència de la fi del món. Però Jesús ens adverteix: *No us deixeu enganyar, perquè vindran molts que s'apropriaran el meu nom. Diran: Soc jo, i també: Ja arriba el moment. Deixeu-los estar; no hi aneu amb ells. I quan sentireu parlar de guerres i de revoltes, no us alarmeu. No hi ha cap senyal clar de la fi del món; no és un tema que ens hagi de preocupar. En canvi Jesús diu (abans): Se us enduran detinguts, us perseguiran us conduiran a les presons, us presentaran als tribunals dels reis o als governadors, acusats de portar el meu nom. Serà ocasió de donar testimoni. Això és el fonamental: donar testimoni davant tribunals i governadors. Jo mateix us donaré una eloqüència i una saviesa: per tant, no hem de tenir cap mena de por, sinó una gran constància: No es perdrà ni un dels vostres cabells. Sofrint amb constància us guanyareu per sempre la vostra vida. Aquesta ha de ser la nostra preocupació: la confiança, l'esperança, i molta valentia en el testimoniatge de Crist.*

També a la confiança ens convidava la primera lectura: *Vindrà aquell dia abrusador com una fornall. Tots els orgullosos i els injustos seran igual que rostoll, els incendiarà, no en deixarà ni l'arrel ni la tija. Però per a vosaltres que venerau el meu nom, sortirà el sol de la felicitat i els seus raigs seran saludables.*

Del que es tracta, doncs, és de ser fidels, de vetllar, de seguir entre altres coses allò que diu sant Pau: *A ningú no demanàvem de franc el pa que menjàvem, sinó que ens escarrassàvem treballant nit i dia, per a no afeixugar ningú dels vostres. Recordeu que quan érem entre vosaltres us repetíem aquesta regla: Qui no vulgui treballar, que no mengi. Alguns de vosaltres a més de no treballar, es posen on no els demanen. Cal, doncs, vetllar, treballar, donar testimoni de Crist, i esperar la fi del món amb gran esperança i confiança i no perdre el temps (ni fer-lo perdre als altres) en especulacions absurdes i inútils.*

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura de la profecia de Malaquies (Ml 3,19-20a)

Vindrà aquell dia abrusador com una fornall. Tots els orgullosos i els injustos seran igual que rostoll, i aquell dia, quan arribi, els incendiarà, no en deixarà ni l'arrel ni la tija, diu el Senyor de l'univers. Però per a vosaltres, que venerau el meu nom, sortirà el sol de la felicitat, i els seus raigs seran saludables.

▶ Salm responsorial (97)

R. *Ve el Senyor a judicar amb raó tots els pobles.*

Canteu al Senyor les vostres melodies, / canteu-li al so de les cítares; / aclameu el rei, que és el Senyor, / amb trompetes i tocs de corn. R.

Bramula el mar amb tot el que s'hi mou, / el món i tots els qui l'habiten; / tots els rius aplaudeixen, / i aclamen les muntanyes, / en veure que ve el Senyor a judicar la terra. R.

Judicarà tot el món amb justícia, / tots els pobles amb raó. R.

▶ Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (2Te 3,7-12)

Germans, ja sabeu què heu de fer si voleu imitar-nos. Entre vosaltres no vivíem mai desvagats, i a ningú no demanàvem de franc el pa que menjàvem, sinó que ens escarrassàvem treballant nit i dia per no afeixugar ningú dels vostres. No és que no tinguem dret a la nostra manutenció, però volíem donar-vos un exemple amb la nostra vida, perquè vosaltres l'imitéssiu. Recordeu que quan érem entre vosaltres us repetíem aquesta regla: «Qui no vulgui treballar, que no mengi.» Us escrivim això perquè sentim dir que alguns de vosaltres viuen desvagats i, a més de no treballar, es posen on no els demanen. A tots aquests, els ordenem i els recomanem en nom de Jesucrist, el Senyor, que treballin en pau per guanyar-se el pa que mengem.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Lluc (Lc 21,5-19)

En aquell temps, alguns parlaven del temple, fent notar les seves pedres magnífiques i les ofrenes que el decoraven. Jesús digué: «Això que veieu, vindran dies que tot serà destruït: no quedarà pedra sobre pedra.» Llavors li preguntaren: «Mestre, quan serà tot això i quin senyal anunciarà que està a punt de succeir?» Jesús respongué: «Estigueu alerta, no us deixeu enganyar, perquè vindran molts que s'apropriaran el meu nom. Diran: «Soc jo», i també: «Ja arriba el moment.» Deixeu-los estar; no hi aneu, amb ells. I quan sentireu parlar de guerres i de revoltes, no us alarmeu. Això ha de succeir primer, però la fi no vindrà de seguida.» Després els deia: «Una nació prendrà les armes contra una altra, i un regne contra un altre regne. Hi haurà grans terratrèmols, fams i pestes pertot arreu, passaran fets espantosos i apareixeran al cel grans senyals d'amença. Però abans de tot això se us enduran detinguts, us perseguiran, us conduiran a les sinagogues o a les presons, us presentaran als tribunals dels reis o als governadors, acusats de portar el meu nom. Serà una ocasió de donar testimoni. Feu el propòsit des d'ara de no preparar-vos la defensa: jo mateix us donaré una eloqüència i una saviesa, i cap dels vostres acusadors no serà capaç de resistir-la o de contradir-la. Sereu traïts fins i tot pels pares, pels germans, parents i amics, en mataran alguns de vosaltres, i sereu odiats de tothom pel fet de portar el meu nom. Però no es perdrà ni un dels vostres cabells. Sofrint amb constància us guanyareu per sempre la vostra vida.»

▶ Lectura de la profecia de Malaquies (Mal 3,19-20a)

He aquí que llega el día, ardiente como un horno, en el que todos los orgullosos y malhechores serán como paja; los consumirá el día que está llegando, dice el Señor del universo, y no les dejará ni copa ni raíz. Pero a vosotros, los que teméis mi nombre, os iluminará un sol de justicia y hallaréis salud a su sombra.

▶ Salmo responsorial (97)

R. *El Señor llega para regir los pueblos con rectitud.*

Tañed la cítara para el Señor, / suenen los instrumentos: / con clarines y al son de trompetas, / aclamad al Rey y Señor. R.

Retumbe el mar y cuanto contiene, / la tierra y cuantos la habitan; / aplauden los ríos, / aclamen los montes. R.

Al Señor, que llega / para regir la tierra. R.

Regirá el orbe con justicia / y los pueblos con rectitud. R.

▶ Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses (2Tes 3,7-12)

Hermanos:

Ya sabéis vosotros cómo tenéis que imitar nuestro ejemplo: No vivimos entre vosotros sin trabajar, no comimos de balde el pan de nadie, sino que, con cansancio y fatiga, día y noche, trabajamos a fin de no ser una carga para ninguno de vosotros. No porque no tuviéramos derecho, sino para daros en nosotros un modelo que imitar. Además, cuando estábamos entre vosotros, os mandábamos que, si alguno no quiere trabajar, que no coma. Porque nos hemos enterado de que algunos viven desordenadamente, sin trabajar, antes bien metiéndose en todo. A esos les mandamos y exhortamos, por el Señor Jesucristo, que trabajen con sosiego para comer su propio pan.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 21,5-19)

En aquel tiempo, como algunos hablaban del templo, de lo bellamente adornado que estaba con piedra de calidad y exvotos, Jesús les dijo: «Esto que contempláis, llegarán días en que no quedará piedra sobre piedra que no sea destruida». Ellos le preguntaron: «Maestro, ¿cuándo va a ser eso?, ¿y cuál será la señal de que todo eso está para suceder?». Él dijo: «Mirad que nadie os engañe. Porque muchos vendrán en mi nombre diciendo: "Yo soy", o bien: "Está llegando el tiempo"; no vagáis tras ellos. Cuando oigáis noticias de guerras y de revoluciones, no tengáis pánico. Porque es necesario que eso ocurra primero, pero el fin no será enseguida». Entonces les decía: «Se alzarán pueblo contra pueblo y reino contra reino, habrá grandes terremotos, y en diversos países, hambres y pestes. Habrá también fenómenos espantosos y grandes signos en el cielo. Pero antes de todo eso os echarán mano, os perseguirán, entregándoos a las sinagogas y a las cárceles, y haciéndoos comparecer ante reyes y gobernadores, por causa de mi nombre. Esto os servirá de ocasión para dar testimonio. Por ello, meteos bien en la cabeza que no tenéis que preparar vuestra defensa, porque yo os daré palabras y sabiduría a las que no podrá hacer frente ni contradecir ningún adversario vuestro. Y hasta vuestros padres, y parientes, y hermanos, y amigos os entregarán, y matarán a algunos de vosotros, y todos os odiarán a causa de mi nombre. Pero ni un cabello de vuestra cabeza perecerá; con vuestra perseverancia salvaréis vuestras almas.»